

ارائه تصویری یکپارچه از فراگیر: در سنجش شایستگی‌ها (صفات و توانمندی‌ها)، لازم است انواع سنجش تکوینی به کار گرفته شود تا بتواند تصویری همه‌جانبه از ابعاد وجودی یادگیرنده و چگونگی حرکت در مسیر شدن را به تصویر بکشد. سنجش هم رویکرد عینی (شامل جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات کمی) و هم کل‌گرایانه (شامل نگاهی شهودی به ویژگی‌های یادگیرنده) را در بر می‌گیرد.

تناسب سنجش با عوامل متعدد و اثرگذار بر یادگیری: اقدامات سنجشی باید با عوامل متعددی متناسب‌سازی و سپس اعمال شوند. منظور از این عوامل ویژگی‌های فردی یادگیرندگان، اهداف برنامه‌ی درسی و بروندهای قصدشده، ملاک‌های تعیین‌شده، فرهنگ مدرسه، عنصر زمان و محتوا و راهبردهای تدریس است. همچنین تلاش می‌شود با برقراری پیوند بین آموخته‌ها با زندگی روزمره (سنجش اصیل)، تجربیات اصیل یادگیرنده مورد سنجش و بهبود قرار گیرد. به همین ترتیب، با ایجاد جو غیرقضاوتی و حمایت‌گر به پرورش کاوشگری، تفکر و اگر، دستیابی به درک عمیق و پرورش ایده‌های بدیع در دانش‌آموزان کمک می‌شود.

تنوع و کثرت‌گرایی روشی: در فعالیت‌های سنجشی و اقدامات ارزشیابانه استفاده از انواع روش‌ها و ابزارها و ارائه شواهد متنوع و کافی مورد تأکید است. به عبارت دیگر، استفاده از شواهدی بادامنه و وسیع به صورت رسمی و غیررسمی توصیه شده است تا با اتخاذ رویکردهای سنجشی متنوع فرصت‌های متعددی برای فراگیران ایجاد شود.

تشویق عاملیت دانش‌آموزان: تنها معلم عامل ارزشیاب نیست و دانش‌آموزان به سمت و سوی خودسنجی (سنجش به مثابه یادگیری)، خودپایشی و پرورش تفکر تأملی سوق داده می‌شود؛ به گونه‌ای که دانش‌آموز به سنجشگر رفتارهای خود تبدیل می‌شود و نقش فعال، داوطلبانه و آگاهانه‌ای را ایفا می‌کند. به موجب این عاملیت دانش‌آموز است که او خود را مسئول یادگیری خود می‌داند. همین عاملیت است که به خودراهبری در امر آموزش می‌انجامد. فراهم کردن موقعیت‌های خودسنجی (چک‌لیست، کنفرانس‌ها و یادداشت‌های تأملی و بحث‌های گروهی)، تشویق دانش‌آموز به خودآموزی، استفاده از پوشه کار (به همراه جدول توصیف عملکرد شامل ملاک‌های سنجش، سطوح عملکرد و بروندهای یادگیری و ارائه‌ی بازخورد) و آموزش بازخورد دادن به برون‌دادهای یادگیری هم‌سالان اقداماتی هستند که به پرورش سواد سنجشی دانش‌آموزان می‌انجامد.

سنجش چندگانه: ادغام سنجش در فرآیند یاددهی-یادگیری و ایجاد نگرش مثبت نسبت به فعالیت‌های سنجی در دانش‌آموزان مستلزم انجام سنجش در دوره‌های زمانی گوناگون است. از این رو، هدف تکوینی سنجش در کنار هدف تراکمی آن دنبال می‌شود. در سنجش تکوینی که مبتنی بر دیدگاه‌های تحولی و شناختی است، ممکن است تنها بررسی وضعیت موجود و ارائه‌ی بازخورد کیفی و مؤثر مد نظر باشد و معلم اقدام به نمره‌دهی رسمی نکند. در مقابل، در سنجش تراکمی با اتخاذ رویکرد رفتاری عموماً اهداف از پیش تعیین‌شده ملاک قضاوت قرار می‌گیرند. راهبردهای فراشناخت و خودسنجی (سنجش به مثابه یادگیری) نیز تشویق می‌شوند و با ایجاد بستر غیرقضاوتی بر پرورش خودپنداره مثبت و ارتباطات انسانی تأکید می‌شود.